

Asbestbeleid 2026: het nieuwe stelsel blokkeert nog steeds bouwopgave en energietransitie — maar het is nog niet te laat

In begrijpelijke taal; helder, direct en zonder juridisch jargon.

1. Inleiding

Er ligt een voorstel voor nieuwe asbestregels:
<https://www.internetconsultatie.nl/implementatiebesluitasbestrichtlijn/b1>

Op papier bedoeld om werknemers beter te beschermen en Europese regels netjes uit te voeren. Dat klinkt goed — en dat doel staat ook niet ter discussie.

Sterker nog: **het is positief dat Nederland werk maakt van asbestveiligheid**, en dat er aandacht is voor betere bescherming, betere registratie en betere naleving. De intentie is goed, en de sector staat breed achter het idee dat het veiliger kan en moet.

Maar wie verder kijkt dan de bedoeling, ziet dat er iets fundamenteel misgaat.

En er speelt nog iets anders: het nieuwe beleid heft de bestaande asbest-blokkades in **de bouwopgave** en **de energietransitie** niet op — en dreigt zelfs erger te worden.

In dit document leg ik in begrijpelijke taal uit waarom de voorgestelde regels niet deugen. Niet omdat strengere regels verkeerd zijn, maar omdat deze regels juridisch wankel zijn, in de praktijk slecht uitvoerbaar en de markt onnodig op slot zetten. Dit raakt niet alleen bedrijven, maar uiteindelijk ook werknemers, opdrachtgevers en de samenleving als geheel.

Voor wie de volledige onderbouwing wil: er is ook een uitgebreide formele reactie opgesteld op de internetconsultatie onder de titel "**Consultatiereactie Implementatiebesluit Asbestrichtlijn 2026.**" Deze bevat een diepgaande juridische, EU-rechtelijke en uitvoeringsanalyse van de voorgestelde beleidswijziging i.v.m. de invoering van Richtlijn (EU) 2023/2668 .

Deze formele reactie is op aanvraag beschikbaar via: asbestdialoog@gmail.com.

Dit document is "in begrijpelijke taal opgesteld".

Helder, direct en zonder juridisch jargon — maar met precies dezelfde kernboodschap.

2. Wat wil de overheid precies veranderen?

De overheid wil een **nieuw stelsel** voor bedrijven die asbest verwijderen of sloopwerk doen én voor bedrijven waarvan de medewerkers met asbest in aanraking kunnen komen.

De kern van dat stelsel:

- bedrijven moeten een **vergunning** aanvragen
- er komen **extra verplichtingen** voor opleidingen, systemen en registraties
- er komen **verplichte normen** en **verplichte software**
- de overheid gaat meer controleren via administratieve eisen

De bedoeling is: **meer veiligheid**.

Maar de vraag is: **Wordt het ook echt veiliger?**

3. Het grootste probleem: niemand weet hoe groot het probleem is

De overheid erkent zelf:

- niemand weet hoeveel bedrijven asbestwerk doen
- niemand weet hoeveel projecten er zijn
- een groot deel van de werkzaamheden wordt niet gemeld
- de cijfers zijn gebaseerd op aannames en schattingen

Toch wordt een **zwaar vergunningstelsel** ingevoerd.
Dat is alsof je een ziekenhuis verbouwt zonder te weten hoeveel patiënten er zijn.
Zonder feiten kun je geen goed beleid maken.

4. De EU verplicht een vergunning

De nieuwe EU-richtlijn schrijft inderdaad een **vergunningplicht** voor.

Maar de richtlijn laat **veel ruimte** voor hoe landen dat mogen invullen.

Nederland kiest nu voor:

- het **zwaarste** model
- met **extra eisen** die niet uit Europa komen
- zonder dat is aangetoond dat dit veiliger is
- zonder alternatieven te onderzoeken

De EU zegt:

“Zorg dat bedrijven een vergunning hebben.”

Nederland maakt er van:

“Bouw een compleet nieuw, complex, duur en monopoliserend systeem.”

Dat is een **nationale keuze**, geen Europese verplichting.

5. De onderbouwing klopt niet: modellen in plaats van werkelijkheid

De impactanalyse van Panteia — het document dat moet aantonen dat het nieuwe stelsel werkt — is gebaseerd op: aannames, schattingen, modelberekeningen, sectorindelingen die niet kloppen, cijfers die niet gecontroleerd kunnen worden.

De overheid zegt het zelf: “De onzekerheden zijn groot.”

Maar in plaats van eerst beter onderzoek te doen, wordt het stelsel gewoon ingevoerd.

Dat is alsof je een brug bouwt op basis van gokwerk.

6. De praktijk werkt anders dan de modellen

In de echte wereld:

- projecten veranderen dagelijks
- personeel wisselt per klus
- onverwachte situaties komen voortdurend voor
- veel werkzaamheden zijn klein, kort en moeilijk te plannen

Maar het nieuwe stelsel gaat uit van: vaste categorieën, vaste rollen, vaste vooraf-meldingen, vaste registraties
Dat werkt niet in een sector die juist **flexibiliteit** nodig heeft.

Het risico is groot dat bedrijven: administratief vastlopen, onnodig vertragen, of simpelweg niet meer kunnen voldoen

En dat helpt niemand — zeker de veiligheid niet.

7. De rekening komt bij bedrijven, corporaties en burgers te liggen

Het nieuwe stelsel betekent: meer vergunningen, meer registraties, meer verplichte opleidingen, meer verplichte systemen, meer administratieve lasten, meer vertraging.

En dat terwijl:

niet is aangetoond dat het veiliger wordt.

Dit raakt: woningcorporaties, gemeenten, aannemers en installateurs, burgers.

Uiteindelijk betaalt **de samenleving** de rekening.

8. Private partijen krijgen een monopoliepositie

Het nieuwe stelsel verplicht:

- één softwareplatform (SMART-ns)
- dwingende Nederlandse normen (NEN/CROW/SIKB)
- één opleidingsstructuur
- één schemabeheerder (Ascert) die ook de registraties van opleidingen en opgeleiden bij gaat houden

Dat betekent: geen concurrentie, geen gelijkwaardigheid, geen innovatie, hogere prijzen, afhankelijkheid van private partijen voor publieke taken.

Dit is **niet gezond, niet transparant, en niet in lijn met EU-regels voor marktwerking.**

9. De overheid verliest nog meer de regie

De technische inhoud van het stelsel wordt bepaald door: de private stichting samen met een klein netwerk van insiders gebruikmakend van commerciële norminstituten.

Niet door de overheid, niet door onafhankelijke experts en niet door de samenleving.

De overheid verwijst naar documenten die **morgen kunnen veranderen** zonder (democratische) controle.
Dat is juridisch kwetsbaar en bestuurlijk onverantwoord.

10. De consultatie komt te laat — en is niet open geweest

Het Beleidskompas (de handleiding voor goed beleid) zegt:

- betrek de sector
- onderzoek alternatieven
- onderbouw keuzes
- wees transparant

Maar:

- de klankbordgroep had geen mandaat
- cruciale partijen waren niet betrokken
- alternatieven zijn niet onderzocht
- de consultatie komt pas nadat alles al is besloten
- democratie is een farce

Dit is niet hoe je zorgvuldig beleid maakt.

11. Wat gaat er wél goed?

Het is belangrijk om te erkennen dat:

De intentie goed is

De overheid wil werknemers beschermen tegen een gevaarlijke stof.

Dat is terecht.

Asbest is nog steeds een risico, en bescherming blijft nodig.

De EU-richtlijn heeft een helder doel

Europa wil dat alle lidstaten:

- beter registreren,
- beter meten,
- en beter beschermen.

Dat is een stap vooruit.

Nederland heeft de kans om een modern, slim stelsel te bouwen

Als we:

- de feiten eerst op tafel leggen,
- alternatieven serieus onderzoeken,
- publieke regie herstellen,
- en de markt open houden,

dan kan Nederland een **voorbeeld** worden voor Europa.

Er ligt dus een **kans**, geen ramp — als we nu bijsturen.

12. Waarom dit ertoe doet: asbestbeleid blokkeert nu al de bouwopgave én de energietransitie, straks nog meer!

Het gaat allang niet meer alleen over asbest. Het gaat ook over twee grote nationale opgaven die nu al onder druk staan:

12.1 Asbest als blokkade van de bouwopgave

Nederland moet honderdduizenden **woningen bouwen**, **funderingsproblemen** oplossen en **binnenstedelijke gebieden** vernieuwen.

Projecten zullen met de nieuwe regels nog vaker vastlopen op:

- verplichte onderzoeken die niet uitvoerbaar zijn
- saneringsplichten die niet passen bij het werkelijke risico
- certificeringsregels die capaciteit beperken
- vertragingen bij graafwerk, funderingsherstel en renovatie

Asbest is daarmee een **structurele rem** op de bouwopgave

12.2 Asbest als blokkade van de energietransitie

Voor **warmtenetten**, **elektrificatie**, **isolatie**, **dakvernieuwing** en **netverzwaring** moet overal in Nederland worden gegraven, gesloopt en gerenoveerd.

Maar ook hier geldt:

- kabel- en leidingwerk loopt vast door standaard asbestonderzoeken
- corporaties kunnen daken en woningen niet tijdig verduurzamen
- netbeheerders moeten wachten op onderzoeken die weinig toevoegen aan veiligheid
- kleine hoeveelheden hechtgebonden materiaal leiden tot dure maatregelen

Daardoor vertraagt de energietransitie — niet door het risico van asbest, maar door dus het **stelsel eromheen**.

De kern is simpel:

Asbest is niet het probleem.

Het **asbestbeleid** is het probleem.

Een stelsel dat niet aansluit op de praktijk, dat gebaseerd is op aannames en dat de markt op slot zet, raakt direct aan:

- betaalbaarheid van wonen
- snelheid van bouwen
- uitvoerbaarheid van de energietransitie
- capaciteit van aannemers, corporaties en netbeheerders
- vertrouwen in de overheid
- bescherming van werknemers (want stilstand is geen veiligheid)
- **rechtsstatelijkheid**

Maar: **als we het goed doen, kan modern asbestbeleid juist een versneller worden** — voor veiligheid én voor de grote maatschappelijke opgaven.

13. Wat moet er gebeuren?

Dit is geen pleidooi tegen veiligheid.

Dit is een pleidooi voor **goed beleid**.

1. Eerst de feiten op tafel

- Hoeveel bedrijven?
- Hoeveel projecten?
- Welke risico's?

2. Onderzoek alternatieven

Niet alleen het zwaarste model.

3. Herstel publieke regie

- Geen monopolieposities voor private partijen.
- Voorkom dat private marktbelangen leidend worden bij publieke regelgeving

4. Zorg voor gelijkwaardigheid

Laat buitenlandse opleidingen, systemen en normen toe als ze voldoen.

5. Kies een stelsel dat werkt in de praktijk

Niet alleen op papier.

14. Slot: dit kan en moet beter

Het nieuwe stelsel:

- is niet onderbouwd
- wordt duurder
- wordt ingewikkelder
- wordt niet aantoonbaar veiliger

Maar:

de intentie is goed

de sector wil meewerken

de EU biedt ruimte

en Nederland kan dit beter

Het is nog niet te laat om bij te sturen.

En heeft u ondertussen een relevante vraag t.b.v. BV Nederland, stel ze dan gerust via een mail aan: asbestdialoog@gmail.com Melders blijven altijd anoniem — dat was zo, en dat blijft zo.

De publicatie is naar eer en geweten opgesteld en gebaseerd op de best beschikbare informatie. Desondanks kunnen fouten of onvolledigheden voorkomen en kan informatie verouderen. De inhoud is niet bedoeld als vervanging van professioneel advies. Gebruik van de informatie is volledig op eigen risico. Ik aanvaard geen aansprakelijkheid voor directe of indirecte schade voortvloeiend uit het gebruik van deze informatie, noch voor de inhoud van externe websites waarnaar wordt verwezen.

Deze inhoud is copyright-free en valt in het publiek domein (CC0)